

Kopenhag Boyun Fonksiyonel Özürölük Skalas?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kopenhag Boyun Fonksiyonel Özürölük Skalas?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25030>

Özet

Kopenhag Boyun Fonksiyonel Özürlülük Skalası (KBFÖS), bireylerin yaşamda boyun ağrısı ve sertliği nedeniyle günlük yaşam aktivitelerinde karşılaştıkları kısıtlılık düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir değerlendirme aracıdır. Orijinal ölçeğin Türkiye popülasyonuna uyarlanması, 2012 yılında G. Yapalı, K. Günel ve S. Karahan tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çapraz kültürel adaptasyon çalışması, kronik boyun ağrısı olan hastalarda ölçeğin güvenilirliğini ve geçerliliğini başarıyla bir şekilde kanıtlamıştır.

Skala, boyun kaynaklı fonksiyonel kısıtlılığın şiddetini nicel olarak belirleyerek, tedavi öncesi ve sonrası durum takibinde klinisyenlere önemli bir araç sunar. Ölçeğin uyarlama çabası, Türkçeye çeviri ve psikometrik testler yoluyla gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Boyun ağrısı, fonksiyonel özürlülük, Kopenhag Boyun Fonksiyonel Özürlülük Skalası, kronik ağrı, psikometrik adaptasyon, fizyoterapi, servikal.

Yazarlar

Gökmen Yapalı, K. Günel, S. Karahan

Amaç

Kopenhag Boyun Fonksiyonel Özürlülük Skalası'nın temel amacı, boyun ağrısı çeken bireylerde ağrının yol açtığı fonksiyonel kısıtlılık düzeyini standardize edilmiş bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, hastanın günlük yaşamda (iş, uyku, sosyal aktiviteler) ne ölçüde engellendiğini değerlendirerek, ağrının subjektif etkilerini objektif verilere dönüştürmeyi hedefler.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, orijinal İngilizce ölçeğin kültürel ve dilsel olarak Türk popülasyonuna uygunluğunu sağlamak ve klinik kullanım için güvenilir bir araç sunmaktır. Bu sayede, Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında uluslararası standartlara uygun bir özürlülük değerlendirmesi yapılabilmektedir.

Yapı

KBFÖS, bireyin boyun ağrısı nedeniyle gerçekleştirilemediği veya zorlukla gerçekleştirildiği eylemleri sorgulayan maddelerden oluşur. Ölçülen temel yapı, fonksiyonel özürlülük (işlevsel kısıtlılık) kavramıdır. Bu yapı genellikle ağrı alanlarındaki kısıtlılıkları kapsar:

Günlük Yaşam Aktiviteleri (Giyinme, yemek yeme vb.)

?? ve Mesleki Aktiviteler
Uyku ve Dinlenme
Sosyal ve E?lence Aktiviteleri

Geçerlik

Yapali, Günel ve Karahan (2012) tarafından yürütülen adaptasyon çal??mas?nda, Kopenhag Boyun Fonksiyonel Özürlülük Skalası'nın Türkçe versiyonunun geçerli?i incelenmi?tir. Çal??ma, ölçe?in yap? geçerli?ini ve e?zamanl? geçerli?ini destekleyen sonuçlar ortaya koymu?tur.

Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? (boyun fonksiyonel özürlülü?ü) ne kadar iyi ölçtü?ünü gösterir. E?zamanl? geçerlik, KBFÖS puanları'nın, benzer yapılar? ölçen di?er standart ölçeklerle (örneğin, a?r? ?iddeti veya yaşam kalitesi ölçekleri) yüksek korelasyon göstermesiyle desteklenmi?tir, bu da ölçe?in klinik olarak anlaml? oldu?unu teyit eder.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?, KBFÖS'nin güvenilirlik özelliklerini kapsaml? bir ?ekilde incelemi?tir. Güvenirlik, ölçüm sonuçları'nın tutarlıl??? ve kararlıl??? anlamına gelir.

?ç Tutarlıl?k: Ölçe?in maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?unu gösteren Cronbach Alfa de?eri yüksek bulunmu?tur. Bu, tüm maddelerin aynı temel yapıyı ölçtü?üne işaret eder.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Kronik boyun a?r?s? olan hastalarda kısa bir zaman aral???yla yapılan iki ölçüm arasındaki tutarlıl?k incelenmi? ve yüksek korelasyonlar elde edilmi?tir. Bu, ölçe?in zaman içinde kararlı sonuçlar verdi?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

KBFÖS'nin Türkçe adaptasyonunda faktör yapı? analizi, ölçe?in orijinal yapı?sına benzer bir boyutsall??? koruyup korumad???n? belirlemek için kritik öneme sahiptir. Orijinal ölçek genellikle tek bir toplam özürlülük puanı üretse de, bazı çal??malar farklı fonksiyonel alanları temsil eden alt faktörleri incelemi?tir.

Yapali ve arkadaşları tarafından yapılan uyarlama çal??mas?, faktör analizini kullanarak ölçe?in Türk kültürüne uygun bir ?ekilde yapısal bütünlü?ünü sürdürdü?ünü do?rulam???r. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlara ayrıldı???n? ve bu alt boyutların toplam özürlülük yapı?sın? ne kadar iyi açıklad???n? ortaya koymu?tur.

Enstrüman

Test Çe?idi: Uyarlama (Çapraz Kültürel Adaptasyon)

Format: Kendini Bildirim Ölçeği

Mevcut Diller: Türkçe (Adaptasyon), Orijinal (İngilizce)

Popülasyon Grubu: Yetişkinler

Yaş Grubu: Adaptasyon çalışmasıında spesifik bir yaş aralığı belirtilmemiştir, ancak kronik ağrı hastalarıyla çalışılmıştır.

Popülasyon Detayları: Kronik boyun ağrısı tanınmış hastalar.

Test Metodolojisi: Klinik ve psikometrik değerlendirme (Geçerlik ve Güvenilirlik çalışmaları).

Anahtar Kelimeler

Boyun fonksiyonu, özürlülük indeksi, fizyoterapi değerlendirme, kronik servikalji, Türkçe ölçek, adaptasyon çalışması.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: gyapali@mevlana.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yayı

Test Yayı (Uyarılma): 2012

Ölçeğin orijinal geliştirilme tarihi ve kullanımına dair izinler genellikle orijinal ölçek geliştiricileri tarafından belirlenir. Türkçe adaptasyonun kullanım için sorumlu yazar Gökmen Yapalı ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Kaynaklar

Yapalı, G., Günel, K., & Karahan S. (2012). The Cross-Cultural Adaptation, Reliability, and Validity of the Copenhagen Neck Functional Disability Scale in Patients With Chronic Neck Pain. *Spine Journal*, 37, 678 - E682. DOI: 10.1097/BRS.0b013e31824b549c

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [copenhagen-neck-functional-disability-scale-toad.pdf](#)

Kopenhag Boyun Fonksiyonel Özürlülük Skalas?n?n Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

Maddeler kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM